

1. Adroddiad Hyfforddiant Iaith Gymraeg 2021-2022

Cyflwyniad

Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, o ganlyniad i'r newid o ddysgu ar-leoliad mewn ystafell ddosbarth i ddysgu o bell, ar-lein, gwelsom gynnydd yn y nifer o unigolion sydd wedi manteisio ar gyfleoedd i ddysgu neu ddatblygu eu Cymraeg. Yn gyffredinol, y prif resymau dros hyn oedd:

- **dim angen teithio** – o ganlyniad, staff yn gallu treulio mwy o amser yn y gweithle
- **adnoddau ar gael ar-lein**
- **hyblygrwydd yn y trefniadau**, o ran math o gyrsiau ac o ran amser
- **dim cyfyngiadau daearyddol**, h.y. gallu cael mynediad at unrhyw gwrs o unrhyw le

Dyma drosolwg o'r ddarpariaeth a gynigiwyd i staff i ddysgu neu ddatblygu eu sgiliau Cymraeg yn ystod 2021-2022:

- Cyrsiau cymunedol dros flwyddyn academiaidd (gwersi wythnosol ar-lein)
- Sesiynau unigol 1:1 gyda thiworiaid allanol
- Cyrsiau dwys (wythnos neu fwy)
- Cyrsiau hunanastudio ar-lein e.e. *Hunanastudio Iefel Mynediad, Croeso Cymraeg Gwaith a Gwella Cymraeg Gwaith*
- Cyrsiau Cymraeg Gwaith (ar-lein)
- Cyrsiau a gomisiynwyd yn arbennig ar lefelau amrywiol
- Cynllun mewnol Cyfeillion Cymraeg

Cafodd cwrs Gloywi Iaith ar-lein newydd ei beilota, er mwyn cymryd lle'r Gloywi Iaith traddodiadol yn yr ystafell ddosbarth. Wedi peilot llwyddiannus y gobaith yw cynnig y cwrs yma o fis Medi 2022 ymlaen. Yn y tymor hir, gobeithiwn ehangu'r dewis trwy gynnig hyfforddiant megis *Treiglo a Defnyddio Technoleg Cymraeg*.

Rhai o uchafbwyntiau'r flwyddyn

Llwyddiannau dysgwr o'r adran Oedolion, Iechyd a Llesiant a Byw'n Iach

Mae unigolyn sy'n gweithio i'r adran Oedolion, Iechyd a Llesiant a hefyd i gwmni Byw'n Iach wedi bod yn mynychu gwersi comisiwn ar lefel Canolradd ers Mai 2020. Yn flaenorol, bu'n anodd canfod gwersi oedd ar gael mewn lleoliad cyfleus neu ar adeg addas o'r dydd er mwyn iddi eu mynychu. Ers dechrau'r gwersi yn 2020 mae ei hyder i ddefnyddio'r iaith wedi cynyddu'n aruthrol, ac mae wedi'i chanmol gan ei rheolwyr a sawl aelod o'r cyhoedd am ei pharodrwydd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith. Mae ambell un wedi tynnu sylw at eu ffaith eu bod hwythau'n dysgu mwy o Gymraeg o'i herwydd hi. Enwebwyd yr unigolyn ar gyfer Gwobr Gofalu trwy'r Gymraeg 2022 (Gofal Cymdeithasol Cymru) ac fe gyrhaeddodd y rhestr fer. Mae ei hymrwymiad a'i hagwedd tuag at ddysgu Cymraeg i'w ganmol yn fawr.

Cyrsiau comisiwn

Yn dilyn llwyddiannau cyrsiau comisiwn 2020-21, comisiynwyd sawl cwrs arbennig ar gyfer ein staff yn ystod 2021-22 hefyd. Oherwydd anghenion amrywiol ein gweithlu, mae'r cyrsiau hyn yn galluogi mwy o hyblygrwydd gan hefyd gynnig y cyfle i staff ddod i adnabod ei gilydd yn well. Dyma ambell enghraifft o'r cyrsiau a drefnwyd:

Lefel	Manylion y cwrs	Nifer y mynychwyr	Rhagor o wybodaeth
Mynediad	Gwersi wythnosol, 3 awr o hyd dros 15 wythnos	6	Trefnwyd y cwrs yma'n benodol ar gyfer staff gofal cymunedol. Sylweddolwyd bod nifer o staff y gwasanaeth yma yn gweithio shifftiau ac yn methu ymrwymo i gwrs cymunedol neu gwrs dwys. O ganlyniad, comisiynwyd cwrs byr, 15 wythnos, er mwyn cyflwyno'r Gymraeg a rhoi blas o elfennau'r Gymraeg, ar amser a dyddiad y gallai'r mynychwyr ymrwymo iddo. Bu'n rhaid dod â'r cwrs i ben ar ôl mis Rhagfyr oherwydd pwysau gwaith yn y maes o ganlyniad i Covid-19 a rhesymau eraill y tu hwnt i'n rheolaeth. Serch hynny, mae 3 o'r mynychwyr bellach yn dilyn cwrs cymunedol.
Canolradd Rhan 2	Gwersi wythnosol 3 awr o hyd dros 15 wythnos	8	O ganlyniad i lwyddiant y cwrs Canolradd y llynedd ar gyfer staff Byw'n lach, Oedolion, Iechyd a Llesiant ac Economi a Chymuned trefnwyd dilyniant rhwng mis Mawrth a Mehefin 2021, gyda dilyniant pellach o fis Medi 2021 i Mehefin 2022. Ar ddiwedd y cwrs, bydd y dysgwyr yn cwblhau lefel Canolradd ac yn cael y cynnig i sefyll arholiad a/neu barhau i astudio ar gwrs lefel Uwch ym mis Medi. Byddwn hefyd yn cynnig cefnogaeth ganolog iddynt gyda Chyfaill Cymraeg.
Gloywi Iaith	2 sesiwn 5 awr dros 2 ddiwrnod dilynol	8	Yn ogystal â threfnu cyrsiau i ddysgwyr, credwn fod cynnal safon ein siaradwyr Cymraeg rhugl cyn bwysiced. Yn dilyn llwyddiant cwrs Gloywi Iaith blaenorol a drefnwyd trwy Gymraeg Gwaith, trefnwyd cwrs Gloywi Iaith penodol i staff o adran Tai ac Eiddo'r Cyngor. Unwaith eto, roedd hi'n braf gweld bod staff yn fodlon rhoi ymrwymiad amser i gynnal a datblygu eu sgiliau iaith.
Codi Hyder (Cymraeg Gwaith)	2 awr yr wythnos am 14 wythnos (+ 2 sesiwn adolygu dilynol)	7	Wedi i sawl unigolyn ddangos diddordeb mewn cwrs i godi eu hyder i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle, trefnwyd y cwrs hwn ar y cyd gyda Gymraeg Gwaith a Chanolfan Bedwyr. Bu'r unigolion yn mynychu gwersi wythnosol rhwng Medi a Rhagfyr 2021 cyn mynd ymlaen i sefyll arholiad y Dystysgrif Sgiliau Iaith fis Mai 2022. Roedd hi'n braf gallu cynnig cymhwyster i'r unigolion ar ddiwedd y cwrs ac rydym yn gobeithio gallu cynnal y cwrs eto fis Medi 2022.

Cyrsiau 'Defnyddio' Cymraeg Gwaith

Profodd y cyrsiau hyn, a gynhaliwyd ar-lein gan Nant Gwrtheyrn, yn boblogaidd iawn gyda staff y Cyngor eleni. Maent yn gyrsiau dwys 5 diwrnod ac ar gael o lefel Canolradd hyd at lefel Gloywi. Mynychodd 18 aelod o staff y cyrsiau hyn rhwng Mehefin 2021 a Mawrth 2022, gyda mwy yn parhau i ddangos diddordeb. Bu'n galonogol gweld fod staff a rheolwyr yn fodlon blaenoriaethu hyfforddiant iaith, a'u bod yn amlwg yn gweld gwerth i roi'r amser i ddatblygu'r sgiliau hyn er eu mwyn eu hunain ond hefyd i'w gwasanaethau. Mae'n amlwg fod gallu mynychu cwrs fel hyn ar-lein yn llawer mwy hwylus i staff, er i ambell un nodi y bydden nhw wedi hoffi gallu mynychu dosbarth wyneb i wyneb.

Cynllun Cyfeillion Cymraeg

Lansiwyd ein cynllun Cyfeillion Cymraeg yn 2019 er mwyn cefnogi dysgwyr i ddefnyddio'u sgiliau Cymraeg newydd yn y gweithle a pharhau i hogi eu gallu yn yr iaith y tu allan i'r dosbarth, a hynny yng nghwmni siaradwyr rhugl ar draws y sefydliad. Cafodd y Cynllun ei groesawu gan nifer o siaradwyr rhugl y Cyngor hefyd, gan ei fod yn gyfle iddynt gefnogi dysgwyr ar eu taith ddysgu a chynnig cymorth a chlust i wrando mewn awyrgylch anffurfiol.

Ni fu'n bosib i rai parau ddal ati i gyfarfod oherwydd y pandemig a phwysau gwaith cynyddol, ond mae'n braf iawn gweld rhai yn ailgydio yn y Cynllun erbyn hyn. Erbyn diwedd Mawrth 2022 roedd 6 unigolyn yn derbyn cefnogaeth gan 5 'Cyfaill'. Mae'r cyfle i gael sgysiau anffurfiol gydag aelodau eraill o staff y Cyngor yn profi i fod yn werthfawr iawn i ddysgwyr, gyda nifer yn gwerthfawrogi'r cyfle i ymarfer a gofyn cwestiynau. Y gobaith yw bod y sesiynau hyn yn cefnogi

eu gwersi ffurfiol ac yn eu helpu i fagu hyder. Dyma sylwadau gan ambell un o'n 'Cyfeillion' am gynnydd rhai o'r unigolion:

"Mae ei hyder hi i siarad Cymraeg wedi gwella yn aruthrol – ac rydym yn trafod pynciau amrywiol iawn – popeth o fwyd Siapan i dylwyth teg!"

"Mae hi'n ysgrifennu e-byst yn Gymraeg bellach ac yn gwella."

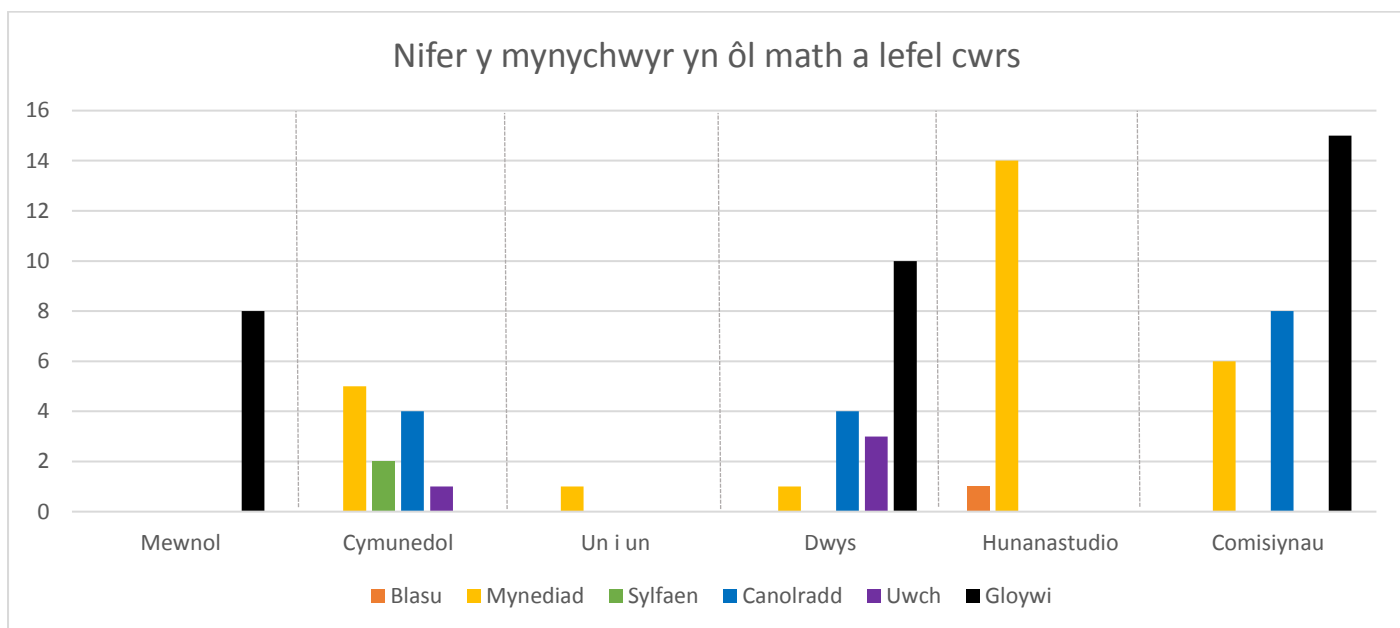
Byddwn yn parhau gyda'r cynllun presennol gan chwilio am ragor o Gyfeillion i gefnogi dysgwyr yn ystod y flwyddyn nesaf, boed hynny ar-lein neu wyneb i wyneb.

Mae'r tablau isod yn cynnig rhagor o wybodaeth ynglŷn â'r hyfforddiant iaith a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn 2021-2022.

NIFER Y MYNYCHWYR YN ÔL MATH/TEITL CYRSIAU

Cwrs	Nifer Unigolion
Mewnol	
Gloywi iaith	8
Allanol	
Cyrsiau cymunedol Dysgu Cymraeg	12
1:1 gyda thiwtor allanol	1
Cyrsiau dwys	18
Cyrsiau hunanastudio ar-lein (Cymraeg Gwaith)	15
Comisiynau amrywiol	29
	83

NIFER MYNYCHWYR YN ÔL MATH A LEFEL Y CWRS

Mae'r dysgwyr hyn wedi eu rhannu ar draws adrannau'r Cyngor fel a ganlyn:

